10. edycja Międzynarodowego Festiwalu Literatury Odessa

2025-02-28

W dniach 22–28 lutego Kraków jest gospodarzem Międzynarodowego Festiwalu Literatury Odessa, imprezy literackiej zainicjowanej w 2015 roku, która z powodu wojny stała się projektem objazdowym – w 2022 roku festiwal odbył się w Batumi w Gruzji, a w zeszłym roku w Bukareszcie.

Miłośnicy literatury porozmawiają z ważnymi postaciami współczesnego międzynarodowego świata literackiego w pałacu Potockich. Odczyty i dyskusje będą prowadzone w języku angielskim, niemieckim, ukraińskim i polskim (z tłumaczeniem). Wstęp dla publiczności jest bezpłatny. Szczegółowy program festiwalu można znaleźć na **stronie internetowej** wydarzenia.

–To już kolejny rok, w którym nasz festiwal literacki jest organizowany w mieście innym niż Odessa. Cieszę się, że tym razem gospodarzem jest Kraków, miasto znane z bogatej historii i dynamicznego życia kulturalnego. Jestem rad, że możemy tu zorganizować festiwal, by okazać solidarność z Ukrainą, zwłaszcza poprzez inicjatywę „Światowe czytanie literatury ukraińskiej”. Festiwal funkcjonuje w niewielkiej odległości od frontu, co jest dowodem na to, że literatura ma moc przeciwstawienia się ludziom z karabinami. Literatura nie może fizycznie leczyć ran, ale może oferować pocieszenie, wskazywać zło, zwerbalizować je, a przede wszystkim – tworzyć wspólnotę. Zapraszam miłośników kultury w Krakowie, aby do nas dołączyli i przez sześć dni wspólnie świętowali siłę literatury, która nas łączy – powiedział Ulrich Schreiber, znany niemiecki menedżer kultury, który razem z Hansem Ruprechtem jest współzałożycielem i współdyrektorem Międzynarodowego Festiwalu Literatury Odessa.

22 pisarzy z 13 krajów

Odbywający się już po raz dziesiąty Międzynarodowy Festiwal Literatury Odessa z roku na rok rośnie w siłę i staje się jednym z najważniejszych wydarzeń tego rodzaju w Europie. Podczas tegorocznej edycji w Krakowie festiwal będzie przestrzenią dialogu i refleksji dla 22 pisarzy z 13 krajów.

Publiczne odczyty i debaty podczas festiwalu prowadzić będą: Jurij Andruchowycz, Andriej Kurkow i Sofija Andruchowycz z Ukrainy, Marko Martin, Marcus Welsch i Judith Hermann z Niemiec, Francesca Melandri z Włoch, J.S. Margot i Jeroen Theunissen z Belgii, Robert Menasse i Anna Weidenholzer z Austrii, Radu Vancu z Rumunii, Tomas Venclova z Litwy, Kristiina Ehin i Paavo Matsin z Estonii, Santiago Roncagliolo z Peru/Hiszpanii, Mina Hava i Mariann Bühler ze Szwajcarii, Pieter van Os. Dołączą do nich czołowe nazwiska współczesnej literatury polskiej: Urszula Honek, Jakub Małecki, Adam Michnik, Andrzej Stasiuk i Klementyna Suchanow.

Muzyka inspirowana ukraińskimi wierszami

22 lutego w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie zabrzmiały utwory Piotra Peszata i Daniela Glausa. Praca szwajcarskiego kompozytora zainspirowana została m.in. przez poetów ukraińskich (Taras Szewczenko, Łesia Ukrainka, Tania Malarczuk, Serhij Żadan). Przed publicznością wystąpiła znakomita ukraińska mezzosopranistka Christina Daletska. Towarzyszyli członkowie

Spółdzielni Muzycznej Contemporary Ensemble: Małgorzata Mikulska – flet, Tomasz Sowa – klarnet, Krzysztof Guńka – saksofon, Paulina Woś – skrzypce, Barbara Mglej – altówka, Jakub Gucik – wiolonczela, Aleksandra Płaczek – fortepian i Aleksander Wnuk – perkusja.

25 wydarzeń otwartych dla publiczności

Publiczne debaty i spotkania z autorami odbywają się w pałacu Potockich w dniach od 24 do 28 lutego. Program składa się z 25 wydarzeń, w których wezmą udział pisarze obecni zarówno osobiście, jak i online. Wśród poruszanych tematów tegorocznego Międzynarodowego Festiwalu Literatury Odessa w Krakowie znajdą się relacje między Europą Wschodnią a Zachodnią, przyszłość Europy, wolność pisarza i pisania oraz siła słów w walce z barbarzyństwem. **24 lutego**, czyli w trzecią rocznicę rozpoczęcia ataku Rosji na Ukrainę, odbył się odczyt na temat literatury ukraińskiej połączonego z publicznym czytaniem wierszy ukraińskich pisarzy, którzy zginęli podczas wojny – Wiktorii Ameliny i Maksyma Krywcowa. Ich utwory przedstawili Jurij Andruchowycz i Andriej Kurkow oraz włoska pisarka Francesca Melandri. Przemówienie otwierające dziesiątą edycję Międzynarodowego Festiwalu Literatury Odessa wygłosił niemiecki pisarz i dziennikarz Marko Martin, członek PEN Berlin.

Projekt literacki poświęcony Boualemowi Sansalowi

Podczas festiwalu zostanie wystosowany publiczny apel o uczestnictwo w światowym czytaniu tekstów uwięzionego algierskiego autora Boualema Sansala. Wydarzenie zaplanowano na 6 kwietnia.

Algierski autor Boualem Sansal został aresztowany na lotnisku w Algierze 16 listopada 2024 roku po powrocie z Francji. Aby podkreślić międzynarodową solidarność z autorem i żądanie jego natychmiastowego uwolnienia, Międzynarodowy Festiwal Literatury Odessa oraz sygnatariusze wzywają do światowego czytania jego tekstów.

Pisarze, którzy do tej pory wsparli tę inicjatywę to: Jennifer Clement (USA/Meksyk), J.M. Coetzee (RPA/Australia), Andriej Kurkow (Ukraina), Kwame Anthony Appiah (USA), Judith Hermann (Niemcy), Jakub Małecki (Polska), Marko Martin (Niemcy), Paavo Matsin (Estonia), Francesca Melandri (Włochy), Jeroen Theunissen (Belgia), Anna Weidenholzer (Austria).

Zainaugurowany w 2015 roku Międzynarodowy Festiwal Literatury Odessa ma na celu podkreślenie kulturalnego i międzynarodowego charakteru miasta oraz przyczynienie się do wzmocnienia jego więzi z metropoliami kulturalnymi w Europie i na innych kontynentach. Program każdej edycji odzwierciedla ten cel zarówno w wyborze zaproszonych pisarzy, jak i w tematach do dyskusji. Szczególne znaczenie w projektowaniu programu festiwalu ma przegląd przestrzeni kulturowej Europy Wschodniej i regionu Morza Czarnego. Do tej pory w wydarzeniach Międzynarodowego Festiwalu Literatury Odessa wzięło udział niemal 300 pisarzy. Hans Ruprecht i Ulrich Schreiber od samego początku koordynują wydarzenie.